

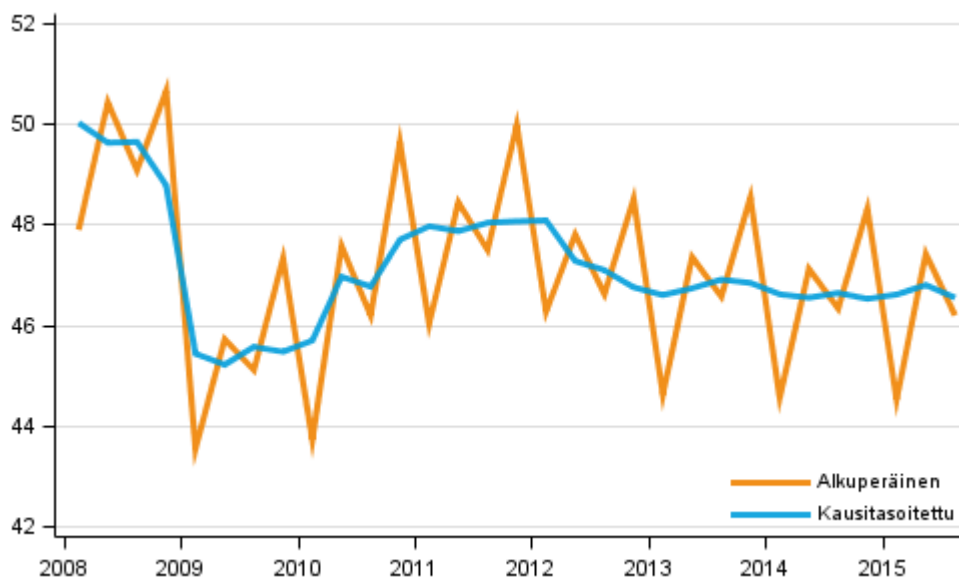
Neljännesvuositilinpito

2015, 3. vuosineljännes

Bruttokansantuote pieneni 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen volyymi¹⁾ pieneni heinä-syyskuussa 0,5 prosenttia edelliseen vuosineljännekseen verrattuna. Vuoden 2014 kolmanteen neljännekseen verrattuna työpäiväkorjattu bruttokansantuote pieneni 0,2 prosenttia.

Bruttokansantuote, vuosineljänneksittäin viitevuoden 2010 hintoihin (mrd. euroa)

Vuoden 2015 toisella neljänneksellä bruttokansantuote kasvoi tarkentuneiden tietojen mukaan 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä (oli 0,2 %) ja 0,7 prosenttia vuodentakaisesta (oli 0,1 %).

1) Volyymi tarkoittaa tietoa, josta hintojen muutosten vaikutukset on poistettu. Viitevuoden 2010 hintaiset volyymit on ilmaistu suhteessa vuoden 2010 käypähintaiseen (euromääräiseen) tasoon. Muutosprosentit vuodentakaisesta neljänneksestä on laskettu työpäiväkorjatusta aikasarjasta ja muutosprosentit edellisestä neljänneksestä kausitasoitetusta aikasarjasta.

Viennin volyymi pieneni kolmannella neljänneksellä 0,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,4 prosenttia vuodentakaisesta. Tuonti kasvoi 1,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta väheni 3,4 prosenttia vuodentakaisesta.

Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 0,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 1,4 prosenttia vuodentakaisesta. Kiinteän pääoman bruttomuodostus eli investoinnit vähenivät 3,9 prosenttia vuodentakaisesta.

Sisällys

Suomen kansantalouden tuotanto pieniä heinä-syyskuussa.....	4
Tuotanto.....	4
Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	6
Työllisyys, palkat ja kansantulo.....	7
Uusi kausitasoitusohjelma käyttöön.....	8
Käytettävissä olleet tiedot.....	8

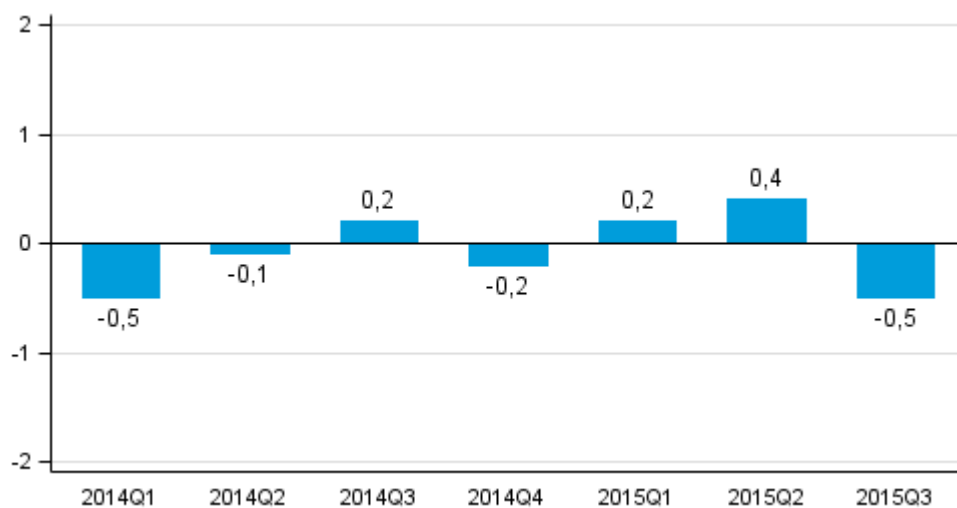
Kuviot

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, prosenttia).....	4
Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2015 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia).....	5
Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2015 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	5
Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2015 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia).....	6
Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2015 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	7
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito.....	10

Suomen kansantalouden tuotanto pieneni heinä-syyskuussa

Bruttokansantuotteen kausitasoitettu volyymi pieneni heinä-syyskuussa 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Työpäiväkorjattu bruttokansantuote pieneni 0,2 prosenttia vuoden 2014 kolmannen neljänneksen tasolta. Käyvin hinnoin laskettuna työpäiväkorjatun bruttokansantuotteen arvo oli samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin.

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, prosenttia)

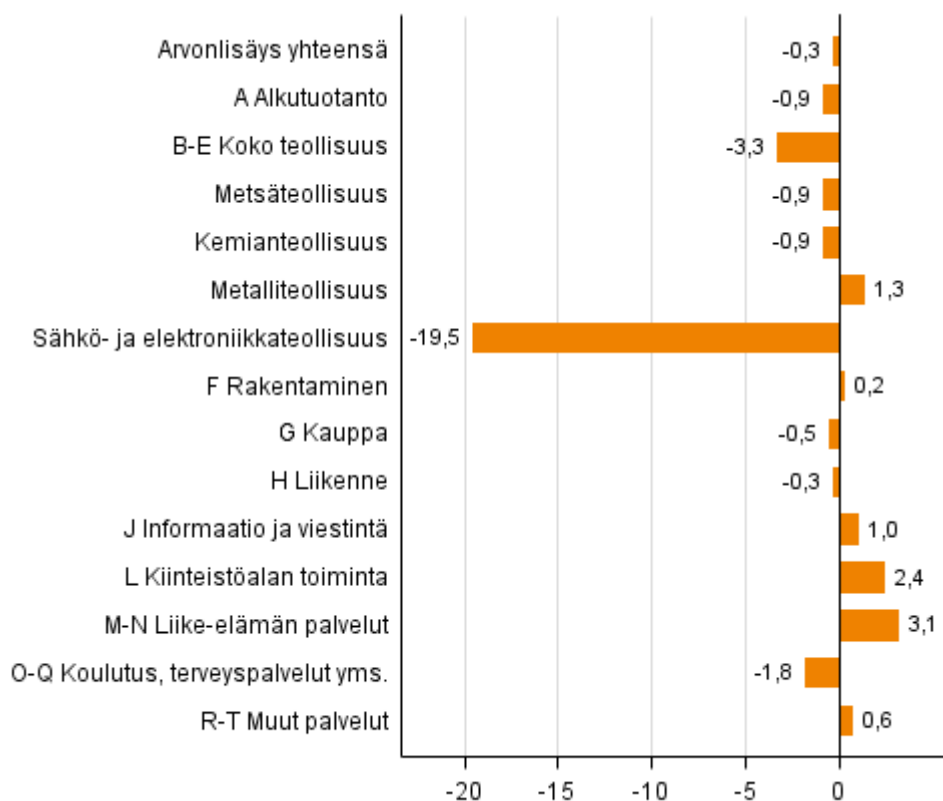

Eurostatin kokoamien ennakkotietojen mukaan bruttokansantuote EU28-alueella kasvoi vuoden kolmannella neljänneksellä 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

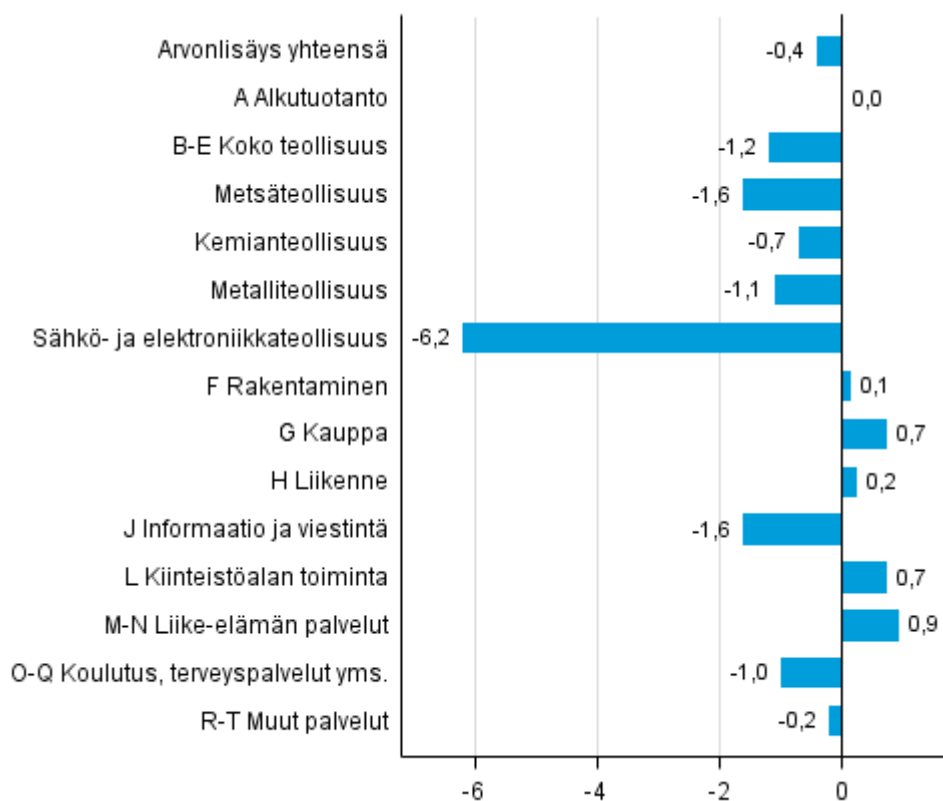
Tuotanto

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun arvonlisäyksen volyymi pieneni 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 0,3 prosenttia vuodentakaisesta.

Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2015 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)

Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2015 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Alkutuotannon, eli maa-, metsä- ja kalatalouden arvonlisäyksen volyyymi pieneni kolmannella neljänneksellä 0,9 prosenttia vuodentakaisesta ja pysyi edellisen neljänneksen tasolla.

Teollisuuden tuotanto pieneni heinä-syyskuussa edellisestä neljänneksestä 1,2 prosenttia ja vuodentakaisesta 3,3 prosenttia. Tehdasteollisuuden toimialojen tuotanto pieneni edellisestä neljänneksestä 1,6 prosenttia ja oli 4,3 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Erityisen paljon väheni sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotannon volyyymi, joka oli 2015 kolmannella neljänneksellä liki 20 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

Rakentamisen toimiala kasvoi heinä-syyskuussa 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 0,2 prosenttia vuodentakaisesta.

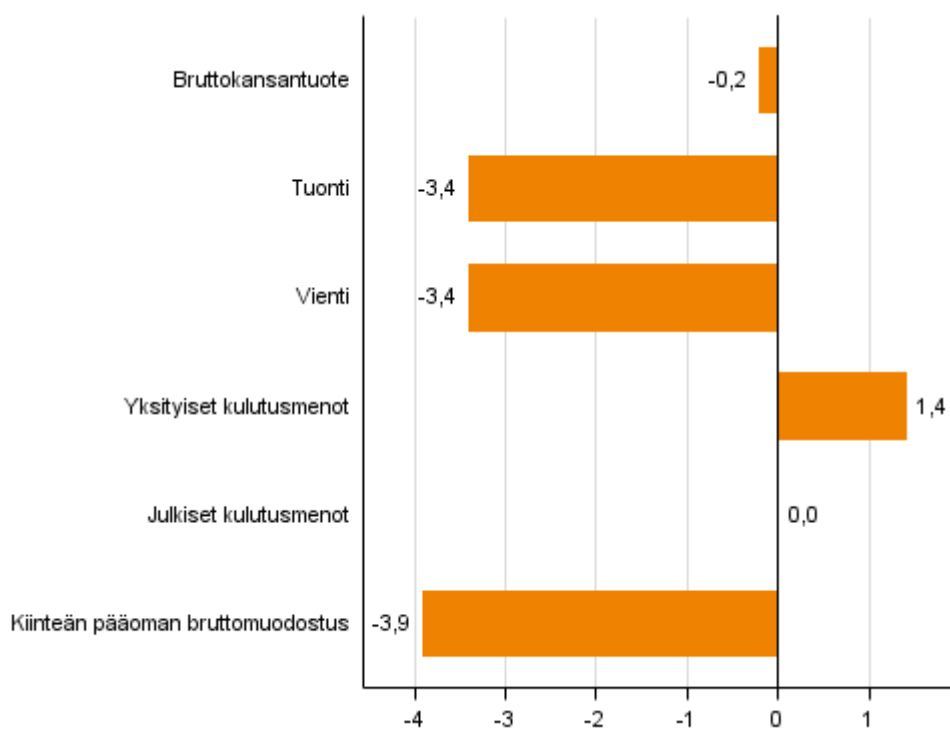
Palvelutoimialojen arvonlisäys pieneni 0,1 prosenttia edellisen neljänneksen tasolta, mutta kasvoi 0,5 prosenttia vuodentakaisesta. Vuodentakaiseen verrattuna yksityisten palveluiden arvonlisäys kasvoi 1,6 prosenttia, mutta julkisten palveluiden arvonlisäys pieneni 2,3 prosenttia.

Kaupan arvonlisäys oli 0,7 prosenttia suurempi kuin edellisellä neljänneksellä mutta 0,5 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Heinäkuussa alkanut romutuspalkkiokokeilu on ilmeisesti piristänyt autokauppaa, joka kasvoi 2,3 prosenttia edellisen neljänneksen ja 4,2 prosenttia vuodentakaisen neljänneksen tasolta. Sen sijaan tukkukauppa väheni 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,0 prosenttia vuodentakaisesta. Vähittäiskauppa kasvoi niukasti.

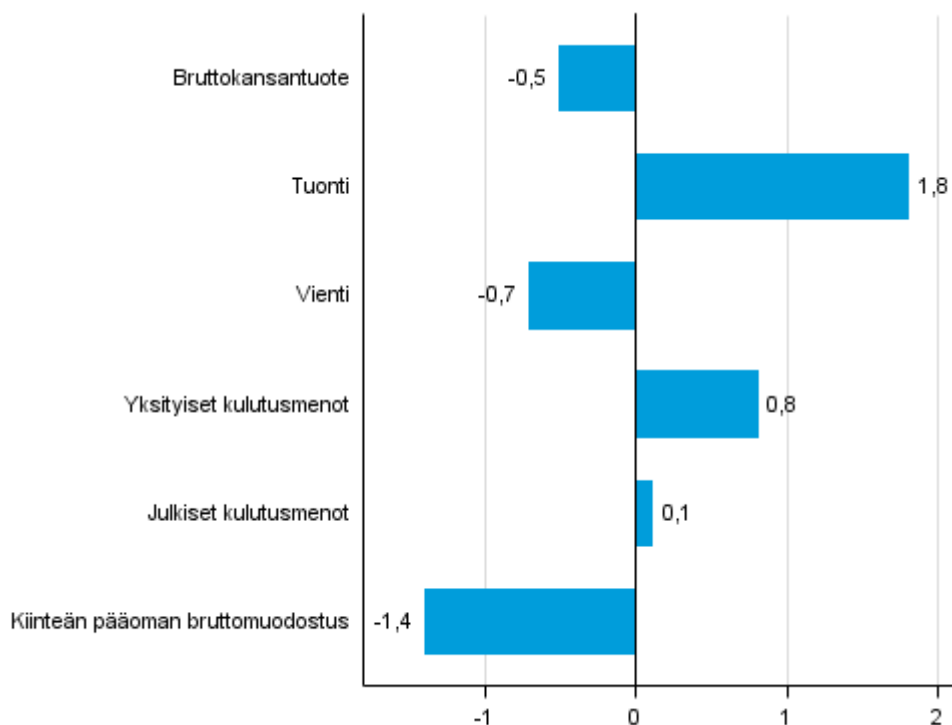
Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Kokonaiskysyntä supistui vuoden 2015 kolmannella neljänneksellä 0,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 1,8 prosenttia vuoden 2014 kolmannen neljänneksen tasolta. Viennin ja investointien väheneminen pienensivät kansantalouden kysyntää.

Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2015 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)

Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2015 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Viennin volyyymi pieneni edelliseen vuosineljännekseen verrattuna 0,7 prosenttia. Vuodentakaiseen verrattuna viennin volyyymi väheni heinä-syyskuussa 3,4 prosenttia. Tavaroiden vienti väheni 2,9 prosenttia ja palveluiden vienti 4,6 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna.

Tuonnin volyyymi kasvoi 1,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta supistui 3,4 prosenttia vuodentakaisesta. Tavaroiden tuonti väheni 1,7 prosenttia vuodentakaisesta ja palveluiden tuonti 7,5 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna.

Yksityisen kulutuksen volyyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 0,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 1,4 prosenttia vuodentakaisesta. Julkiset kulutusmenot kasvoivat 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja pysyivät 2014 kolmannen neljänneksen tasolla.

Kiinteän pääoman bruttomuodostus eli investoinnit vähenivät 1,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,9 prosenttia verrattuna vuoden 2014 kolmanteen neljännekseen. Yksityiset investoinnit pienenivät 3,6 prosenttia ja julkiset investoinnit 5,0 prosenttia vuodentakaisesta.

Asuinrakennusinvestoinnit vähenivät 3,0 prosenttia ja muut talorakennusinvestoinnit 5,4 prosenttia vuodentakaisesta. Maa- ja vesirakennusinvestoinnit kasvoivat 6,3 prosenttia vuodentakaisesta. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyyymi pieneni 5,2 prosenttia 2014 kolmannen neljänneksen tasolta.

Työllisyys, palkat ja kansantulo

Työllisten määrä kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja pysyi vuodentakaisella tasollaan. Kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä kasvoi 0,9 prosenttia edelliseen ja 0,2 prosenttia vuoden 2014 kolmanteen neljännekseen verrattuna.

Työttömyysaste oli heinä-syyskuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 8,4 prosenttia. Viime vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 7,5 prosenttia.

Kansantalouden nimellinen palkkasumma kasvoi heinä-syyskuussa 0,5 prosenttia edellisen neljänneksen tasolta ja 1,2 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Työnantajien maksamat sosiaaliturvamaksut kasvoivat 2,3 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna.

Toimintaylijäämä (netto), joka vastaa liikekirjanpidossa karkeasti liikevoittoa, pieneni 6,2 prosenttia vuodentakaisesta. Bruttokansantulo oli käyvin hinnoin 2,3 prosenttia korkeampi kuin vuosi sitten. Ulkomailta saatujen omaisuustulojen kasvu ja ulkomaille maksettujen omaisuustulojen pieneneminen kasvattivat bruttokansantuloa.

Uusi kausitasoitusohjelma käyttöön

Neljännesvuositilinpidoissa on otettu 2015 kolmannen neljänneksen tiedoista alkaen käyttöön uusi kausitasoitusohjelmisto JDemetra+. Ohjelmiston muutoksella ei ole vaikutusta käytössä olevaan kausitasoitusmenetelmään. Muutos ei myöskään vaikuta aikasarjojen tulkintaan ja käyttöön. Uuden kausitasoitusohjelmiston käyttöönotosta voi lukea lisää [Tilastokeskuksen uutisesta](#).

Uuden kausitasoitusohjelmiston käyttöönoton yhteydessä tehdään myös aikasarjojen kausitasoitusmallien päivitys. Mallien päivityksen johdosta kausitasoitettu sarja, työpäiväkorjattu sarja ja trendisarja voivat muuttua. Pääsääntöisesti mallien päivityksestä johtuvat muutokset ovat vähäisiä.

Käytettävissä olleet tiedot

Neljänneksen ennakkotiedot perustuvat 27.11.2015 käytettävissä olleisiin lähdetietoihin talouskehityksestä.

Vuositason tiedot 1990-2014 vastaavat 9.7.2015 julkaistuja kansantalouden tilinpidon tietoja, paitsi ulkomaat-sektorin tiedot (tuonti, vienti, ensitulot ulkomailta/ulkomaille), jotka ovat voineet tarkentua.

Vuoden 2015 neljättä neljänneistä koskevat kansantalouden tiedot julkaistaan 29.2.2016, jolloin myös aiempia neljänneksiä tarkennetaan. Pikaennakko bruttokansantuotteen kehityksestä loka-joulukuussa julkaistaan [Tuotannon suhdannekuvaajan](#) yhteydessä 12.02.2016.

Neljännesvuositiedot voivat täsmäytys- ja kausitasoitusmenetelmistä johtuen tarkentua hieman koko aikasarjan osalta jokaisen julkistuksen yhteydessä. Suurimmat tarkentumiset tapahtuvat kuitenkin neljänneksen julkistusta seuraavien 2-3 vuoden aikana, koska vuositilinpidoon lopulliset tiedot julkaistaan noin kahden vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Kausitasoitettujen ja trendiaikasarjat tarkentuvat aina uusien havaintojen myötä riippumatta alkuperäisen aikasarjan tarkentumisesta.

Laatuseloste on nähtävissä Tilastokeskuksen sivuilla: <http://www.tilastokeskus.fi/til/ntp/laa.html>.

[Kansantalouden neljännesvuositilinpidoon menetelmäkuvaus](#).

Tietojen tarkentuminen

Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2014Q3	0,2	-0,1	0,2	0,0
	2014Q4	-0,2	-0,1	-0,2	0,0
	2015Q1	-0,1	0,0	0,2	0,3
	2015Q2	0,2	0,2	0,4	0,2
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2014Q3	0,1	-0,5	-0,5	-0,6
	2014Q4	-0,2	-0,5	-0,7	-0,5
	2015Q1	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
	2015Q2	0,1	0,1	0,7	0,6

Viennin volyymin muutoksen tarkentuminen

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2014Q3	-0,1	-0,5	0,5	0,6
	2014Q4	-1,0	-2,5	-3,5	-2,5
	2015Q1	-0,9	1,8	1,4	2,3
	2015Q2	0,5	0,5	-0,5	-1,0
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2014Q3	-1,1	-0,1	-0,1	1,0
	2014Q4	-0,4	1,3	1,3	1,7
	2015Q1	0,0	-1,3	-0,4	-0,4
	2015Q2	1,2	1,2	2,2	1,0

Tuonnin volyymin muutoksen tarkentuminen

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2014Q3	-1,1	-1,2	-1,5	-0,4
	2014Q4	-0,8	-2,1	-1,7	-0,9
	2015Q1	2,2	-0,7	1,2	-1,0
	2015Q2	-5,0	-5,0	-4,7	0,3
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2014Q3	-2,9	-0,6	-0,6	2,3
	2014Q4	-1,0	-0,2	-0,2	0,8
	2015Q1	1,3	0,6	2,4	1,1
	2015Q2	-8,8	-8,8	-6,6	2,2

Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen keskimäärin 2014Q1 alkaen, %-yksikköä

	Revisioiden itseisarvojen keskiarvo	Revisioiden keskiarvo
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä	0,2	0,0
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta	0,4	-0,1

Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Suomen kansantalouden neljännesvuositilinpito perustuu Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT2010) ja sen kanssa yhdenmukaiseen maailmanlaajuiseen System of National Accounts 2008 -järjestelmään.

Kansantalouden neljännesvuositilinpito kuvaa systemaattisesti Suomen taloutta samoin käsittein ja määritelmin kuin kansantalouden vuositilinpito, mutta aggregoidummalla tasolla. Taloutta kuvataan niin tuotannon, kysynnän kuin tulonmuodostuksen näkökulmista. Tarkastelu sisältää sekä käypähintaiset että ketjutetut, viitevuoden 2010 hintaiset volyymitiedot.

Tilasto tehdään 21 toimialan tarkkuudella koko maan tasolla. Investoinneista eli kiinteän pääoman bruttomuodostuksesta tietoja on jaettuna rakennuksiin, koneisiin, laitteisiin ja kuljetusvälineisiin sekä aineettomiin investointeihin. Kotitalouksien kulutuksessa on käytössä kestävyysluokkajako (kestävät-, puolikestävät-, lyhytikäiset tavarat, palvelut sekä turismimenot nettona).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto. Sen laadinta perustuu erilaisiin taloudellista kehitystä kuvaaviin tilastoihin ja lähdeaineistoihin, joita Tilastokeskus ja muut laitokset tekevät. Vuositasot ovat kansantalouden vuositilinpidon mukaisia.

Toimialoittaiset arvonlisäykset summataan perushintaiseksi arvonlisäykseksi. Siihen lisätään tuoteverot ja vähennetään tuotetukipalkkiot, jolloin päästään markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen.

Kansantalouden kokonaistarjonnan ja -kysynnän erotuksena näytetään tilastollinen ero. Samoin tulonäkökulmasta laskettuna residuaaliksi jää toimintaylijäämä ja sekatulot.

Kausitasoitus tehdään Tramo/Seats -menetelmällä. Käypähintaisten sarjojen osalta kausitasoitettujen alasarjat summataan aggregaattitason sarjoiksi. Viitevuoden hintaiset aikasarjat kausitasoitetaan kaikki erikseen. Tiedoille tehdään työpäivä/kauppapäiväkorjaus, mikäli tarpeellista. Alkuperäisten aikasarjojen lisäksi tietokantataulukoissa on saatavilla työpäiväkorjatut sarjat, kausitasoitettuja (ja työpäiväkorjatut) sarjat sekä trendisarjat. Lisätietoa kausitasoituksesta: http://tilastokeskus.fi/til/tramo_seats_fi.html

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kansantalouden neljännesvuositilinpidon tiedot tarkentuvat pääosin kolmesta syystä. Ensinnäkin, laadinnassa käytettävät lähdeaineistot saattavat tarkentua tai ne saadaan käyttöön vasta ensijulkistuksen jälkeen. Toiseksi neljännesvuositilinpidon tiedot täsmäytetään vastaamaan aina uusimpia käytettävissä olevia vuositilinpidon tietoja, jolloin kaikki muutokset kansantalouden tilinpidon vuositiedoissa tarkentavat myös neljännesvuositilinpitoa. Kolmanneksi, neljännesvuositilinpidon laadinnassa käytetyt täsmäytys- ja kausitasoitusmenetelmät käsittelevät koko aikasarjan yhdellä kertaa, jolloin lähdeaineiston tai vuositason muutos yhdellä neljänneksellä/vuodella tarkentaa yleensä myös sitä edeltävien neljännten tietoja.

Suurimmat tarkentumiset tapahtuvat ensijulkistusta seuraavien 2-3 vuoden aikana, sillä vuositilinpidon tiedot tulevat lopullisiksi noin kahden vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Tämän jälkeen tietojen tarkentuminen on yleensä vähäistä. Tarkentumisten suurusluokka näkyy revisiotaulukoista:

<http://tilastokeskus.fi/til/ntp/tau.html>.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Julkaistaan viimeistään 65 päivää kunkin vuosineljänneksen päättymisen jälkeen. Tiedot ovat ennakkollisia ja niitä tarkennetaan aina julkaistaessa uusi neljännes. Tiedot muutetaan vastaamaan vuositilinpidon tietoja aina uusien vuositietojen valmistuttua.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/index.html>. Lisäksi tiedot ovat saatavissa Astika-aikasarjatietokannasta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia kaikkiin ESA2010 ja SNA2008 perustuviin kansantalouden tilinpidon tietoihin. Neljännestilinpidon aikasarjat alkavat vuodesta 1990.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Kansantalouden tilinpito onkin ainoa käytettävissä oleva yhtenäinen tilasto talouden kehityksestä. Tästä johtuen tilinpidon tiedoissa saattaa olla eroja lähdetilastoihin verrattuna.

Lisätietoja

Samu Hakala 029 551 3756

Veli-Pekka Karvinen 029 551 2667

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kansantalous.suhdanteet@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2015, 3. neljännes. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-9749 (pdf)